

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal

Buiv. Regela Ferdinand 23.
(József tőrcsög-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre ... 600 Lei
Fél évre ... 300 Lei
Negyed évre ... 150 Lei
Havonta ... 50 Lei

Művelés díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap;
4 él. Bucurestiben 50 banival
több.

Kalapáccsal a kezében

várja a tavaszt, az építő munka megkezdését, a város. Amint a kemény fagy helyébe a tavaszi olvadás lép és a tavaszi nap eltünteti a tél utolsó nyomait is, a meginduló nagy tavaszi munkában az építők, a konszolidálók közé akar lépni a város is. A város vezetősége legutóbbi ülésén elhatározta, hogy téglagyárat létesít. Telke megvan, üzemképes gyár is áll a telken, csak éppen a munka megkezdésére van szükség és rövidesen a munka is megkezdődik. A város vezetősége úgy tervezi, hogy a téglát önköltségi áron hozza forgalomba, az építkezők ebben az esetben természetesen szívesebben vesznek a várostól olcsóbb téglát és miután a téglát a házépítésnél egyik legfontosabb kellék, a város egy olcsó téglagyár létesítésével nagyban előmozdítaná az építkezés intenzivitását.

Hogy mit tesz ma építkezni, arról főlegesen is írni. A drákói lakásrendeletek és lakbértörvények mind főlegessé válnak egy észszerű építési program megvalósítása után. Hogy milyen mértékben csökkenne az általános munkanélküliség, arról is főlegesen írni, hisz ez köztudomású tény. Azonban az építkezők vállalkozási kedvét nem csak az olcsó téglát és az előnyös városi telek mozditja elő, hanem az új házak huzamos ideig tartó adómentessége. A ma érvényben levő város szervezési szabályrendelet a mai viszonyokhoz mérten, rövid ideig biztosít adómentességet az új háznak, és az építető, akinek horribilis költsége csak a több évi adómentesség révén térülhet meg, rövid pár évi adószabadságért nem fektet jelentős tőkét új épülethez. Évekkel ezelőtt a város közgyűlése már elfogadott egy javaslatot, amelynek értelmében minden épülő új ház harminc évig lenne adómentes, de ezt a nagyfontosságú határozatot akkoriban a belügyminisztérium mint felsőbb fórum megsemmisítette. Azóta a régi kedvezmény van érvényben és részben ez is oka annak, hogy ma oly kevesen építenek.

Ha a város vezetősége városi téglagyár létesítésével komolyan fel akarja lendíteni az építkezés lehetőségét, úgy tovább is kell men-

nie egy lépéssel. A maga eszközeivel módot kell keresnie arra, hogy az építkezéshez szükséges egyéb nyersanyagokat is kedvezményes áron bocsássa az építkezők rendelkezésére. És ha ezek megvannak, úgy legalább is harminc éves adómentességet kell kapnia az építetőnek. Csakis ezek a dolgok eredményezhetnek egy életképes építési programot és csakis ilyen mó-

Meglazul az angol-francia szövetségi viszony.

(Poincaré nyilatkozik az új Macdonald kormányról. — A munkáspárti kabinet diplomáciai viszonyt létesít a szovjettel. — Anglia Németországnak a Népszövetségbe való felvételéért.)

Londonból táviratozzák: Macdonald munkáspárti kormányának hatalomrajutása egészen új helyzetet teremtett a világpolitikában és ez főképpen francia politikai körök érdeklődésének tárgyát képezi. — Aligha irszik, hogy barátságosabb lesz a francia kormányzat politikájával szemben a munkáspárti angol kormány, mint volt a konzervatív kabinetje. Ez főleg abból az intervjúból világlik ki, amelyet Poincaré francia miniszterelnök a Daily Telegraph tudósítójának adott. Ebből a nyilatkozatból tűnik

don érhető el, hogy a roskadozó viskók helyébe modern, kényelmes házak épüljenek és a dudvától belepertt üres telkeken emeletes házak büszkélkedjenek.

Egy ilyen városi intézkedés csak rokonszenvet kelthet a polgárságban. Szeretnénk hinni, hogy a város ezuttal nem végez félmunkát és a kedvezménynyújtásnál almeleg a legvégső határokig.

ki legfeltűnőbbben az a mély ellentét, amely ma Anglia és Franciaország politikája között fennáll. Még sohasem volt olyan nagy a nézeteltérés az antant két nyugati nagy hatalma között, mint éppen most, amikor az angol politikában új éra következik. A legjellemzőbb erre az előbbi angol kormányelnököknek, Baldwinnak a kijelentése, amelyben utalt azokra a nehézségekre, amelyek a francia politikával együttthaladást megakadályozzák. Erre Poincaré azzal válaszolt, hogy általánosan hangoztatott do-

log, hogy az „entente cordiale” már régen nem cordiale és nem érdemli meg a szövetség nevet. Ennek a következménye az, hogy a francia kormány kénytelen új európai orientációt venni.

Ezek a kijelentések most annál nagyobb súlyt bírnak, hogy olyan kormány került Angliában uralomra, amely gyakrabban fogja ellentmondását hangoztatni a francia kormány ténykedéseivel szemben. Mig Baldwin alatt az ellentéteket mindig sikerült kiegyensúlyozni, addig most éppen Poincaré megatartása és eddig ismeretlen kijelentése miatt a szövetségi viszony csak lazulni fog. Az antant körében attól tartanak, hogy a sok munkával megóvott szövetségnek most végleg bealkonyodott.

Dánia kilép a Népszövetségből.

Kopenhágából táviratozzák: A dán képviselőházban javaslatot nyújtottak be, Dániának a Népszövetségből való kilépése ügyében. A javaslat azzal érvel, hogy a Népszövetség teljesen képtelen arra, hogy terveit keresztülvigye.

Diplomáciai viszony Anglia és Svájc között.

Londonból táviratozzák: Az angol politikának legújabb szenzá-

A vörös malom.

(Pokoli színjáték 26 képben, bemutatta az aradi Városi Színház.)

Molnár premier, zsúfolt ház, a nézőtérén végighullámszik valami izgatott morajlás, mindenki kíváncsi, mindenki sokat vár. Nyolc óra után elsötétül a nézőtér, szétnyílik a vasfüggöny, majd a zöld függöny is és megjelenik a szimpadon az új Molnár Ferenc. Hangsúlyoznom kell, az új Molnár Ferenc, mert a Vörös malom is új. Az Ördög, a Lilom, Farkas, Testőr és Farsang hallatlanul zseniális írója göthet és madáchi gondolatokkal teletizdelt darabjának szárnyán a magasba törekszik. És itt mindjárt le is lehet szegezni, hogy míg Göthet és Madáchoz a zseni röpitette a magasba, addig Molnár Ferenc a virtuozitás repülőgépe ér el a nagy-nagy magasságot. A Vörös malom tulajdonképpen egy emberromtó gép, ahogy a szerző nevezi Psycho-corruptor. Magister, a pokol nagy felvilágítója fél millió évig dolgozik rajta és si-került annyira tökéletesíteni gé-

pét, hogy ha egy jó embert bedobnak a malom garádján az megöri és a jó ember egy óra múlva mint teljesen rossz ember kerül ki a gépből. A rontó munkát a Magister által preparált rontó bábuk végzik el, akiket különböző sugarakkal irányítanak és akik a sugarak hatása alatt emberekké válnak. A gondolat merész és újszerű és ahogy Molnár Ferenc ezt elképzeli, abban van valami grandiozitás. Hosszas keresgélés után sikerül is az ördögnek találni a földön egy teljesen jó embert, akit szolgáit által elraboltat és bedob a malomba. Kezdődik a rontás: rafinált, lélekölő gyönyörű nő, álmok barát, pénz, dicsőség, siker, Páris és a jó ember egymásután vonkozik ki jó tulajdonságaiból, megtagadja feleségét, pénzimádó, hazug, erkölcstelen, hitvány lesz, gyilkolni akar és végül már verpadra akarja juttatni az imádott nőt — amikor észbe ötlök az édes anyja és a gépből trüba áll be. A rontás az utolsó ponton megkötül, egy porszemén, a fiúnak az édesanyjához való szeretetén meg-

törlik a nagy munka a jó embert nem lehet elfrontani. A gép elfrontlik, a sugarak hatástalanok és a preparált bábuk sem engedelmessékednek többé. A befejezés nagyon szép és a jó ember boldogan ébred fel a felesége által főzött nagy szerű rakott káposzta főnséges illatára és kidörzsöli szeméből a rémes álmot. A darab nyelvezete: Molnár nyelvezet. Szellemes aforizmák, zsonglorkodás a szavakkal, a Vörös Malom első jelenetétől utolsó jelenetéig lenyűgözve tartja a nézőt. Molnár Ferenc a közönség tedgszálat finom hurnak tekinti és a virtuóz biztonságával játszik rajta.

Az előadás... Állapítsuk meg mindjárt, hogy ezt az óriási színészi munkát igénylő darabot igen kitünő előadásban élveztük. A színészek mint öntudatos emberek végezték munkájukat, szinte látszott, hogy mindenki ambicionálja a darabot. Darvas Ernő művészi életében külön fejezet a Vörös Malom. Ez a nagyintelligenciájú, kivételes tehetségű művészember juttatta a Magistert — és rendezte

ciója, amely egyszersmint az új munkáspárti kormány egyik legelső diplomáciai ténykedése, hogy Szovjetországgal a rendszer diplomáciai kapcsolatot felvevő. Macdonald miniszterelnök James O. Grady képviselőnek ajánlotta fel a moszkvai angol nagykövetség állását, amelyet a képviselő elfogadott. Angliának ő lesz az első nagykövete Oroszországban a forradalom kitörése óta.

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök első dolga lesz Németországot és Oroszországot felvételni a népszövetségbe. Az erre vonatkozó indítványt a népszövetség angol tagja, valószínűleg Robert Cecil fogja megtenni.

Macdonald a német jóvátétel leszállításáért.

Londonból táviratozzák: Macdonald miniszterelnök ma küldte el javaslatait és terveit Poincarénak a német jóvátételi összeg leszállítására és a német kérdés teljes megoldására. A tervekben eddig azonban semmi nem szivárgott ki.

Londonból táviratozzák: Maesinghan hírlapírónak ajánlotta fel az új angol kormány a berlini diplomáciai pozíciót: Németország angol nagykövetségi állását. A publicista még nem döntött, hogy elfogadja-e megbízatását?

Londonból táviratozzák: Macdonald kormánya a külügyi hivatal államtitkárává Ponsonby Arturt és a munkaügyi minisztérium parlamenti titkárává Miss Margareta Bondfield képviselőt nevezte ki.

Londonból táviratozzák: Macdonald miniszterelnök ma már kora reggel megjelent hivatalában és máris érintkezésbe lépett az orosz szovjet kormánnyal annak

elismerése céljából. Ebben az ügyben tanácskozott Egradyval, akit oroszországi nagykövetség szel-

Kártyázó asszonyok a pesti klubokban.

(Ötvenmilliós differenciák. — Ótórás kártyadélutánok.)

Budapestről jelentik: Egészen új és különös eset. A rendőrségre beállít egy cselédleány és arról elbeszél, hogy a kártyapénzekből befolyt jövedelemnek fele részét nem akarja neki kiadni. A cselédleány zürzavaros előadását fejszóvalva hallgatják a rendőrségen és csak hosszas faggatás után derül ki, hogy a nagyságos asszonynál minden délután öt óra kor nagyszabású teadélutánok vannak, amelyre csak asszonyok hivatalosak.

Körülműködik nyolcan-fízen a nagy ebédelőasztal. amelynek közepén koporsó fekszik, a koporsóban öt pakli francia kártya s egészen vascsoráig szenvedélyesen játsszák a legizgatottabb és leghazárdabb kártyajátékot, a *chemin de fére-t*. A vendég bankok után pinkapénzt szoktak letenni a szobaleány részére. Mikor vége a játéknak, a kártyázásban résztvevő hölgyek jelenlétében a szobaleány átveszi a fejedelmi ajándékot, amely egy uttal „hallgatást díj” is, de mikor a játékosok eltávoztak, a ház ura nője a kártyapénz felerészét magának követeli.

A főkapitányságon, amelynek egészen különös osztálya és külön detektívcsoportja csak kártyajegy-

meltek ki és érintkezésbe lépett a londoni orosz kereskedelmi misszió vezetőjével, Rasovszkyval.

két intéz, nagyon jól tudják, hogy már mintegy félszázöt óta a magánházaknál délutáni teák keretében Budapest asszonyai között harsárd kártyacsaták dúlnak tekintélyes, sokszor negyven-ötvenmilliós differenciákkal. Az utóbbi időben több, rendes alapszabállyal működő klub is bevezette azt a különös szokást, hogy kártyaszatai mellett esténként asszonyokat is megtűr játszan. A Király utcában van egy klub, amelynek kártyaszatai mellett esténként kétszerannyi asszony játszik, mint férfi.

A klubok, kaszinók és különféle társadalmi egyesülések címében nejtőző társaskörök gombainódra szaporodnak az utóbbi időben. A rendőrségen nagyon jól tudják, hogy mi az oka a kis klubok elszaporodásának. Több mint száz kávéház zárt be az utolsó három esztendő alatt, megszűntek a kávéházi kártyaszobák, amelyek zsúfolva voltak játékosokkal. Ma már alig van kávéház Budapesten, ahol kártyát szolgálnának ki.

A kártyajátékosokat figyelő de fektívél időközönként razzitát szoktak tartani, a régi kávéházak kártyaszobáiból kiszorult notórius kártyásokra, akik most valamennyien egy csoportba verődtek, több mint kétszázan vannak és egyik kávéházból a másikba teszik át székhelyüket, amint a razzia az egyik helyről kifüstöli őket. Pesten mind össze öt olyan kávéház van, ahol ezek a tipikus játékosok felváltva tanyát ütnek.

A rendőrségnek a sipistákkal semmi baja nincs már, mert a hamisjátékosok külföldre, jobb valutájú országokba mentek kenyéret keresni.

Az iskolatörvény.

(Folytak a tárgyalások a kisebbségekkel. — Rendelkezések a tanítók ellen.)

Bucurestiből jelentik: Angelescu közoktatásügyi miniszter tegnap hosszasan tárgyalt a református egyház kiküldöttével az új iskolatörvény ügyében. A közoktatásügyi miniszter felkérte Nagy Károly református püspököt, hogy négy napon belül részletes memorandum foglalva nyújtsa át azokat a kívánásokat, amelyeket a református egyház az iskolatörvény elkészítése alkalmával figyelembe öhajjt vétetni. A közoktatásügyi miniszter ma délelőtt a szászok képviselőit fogja meghallgatni.

Bucurestiből jelentik: Az új iskolatörvény többek között intéz kedik arról is, hogy a tanítóság ne poltízálhasson. A tanítók csak abban az esetben lehetnek képviselők, ha tizenöt évi gyakorlattal rendelkeznek. Nem lehetnek politikai lapok igazgatói és felelős

szerkesztői sem. Az a tanító, akit két ízben megválasztanak képviselőnek, elveszti katedráját. A fővárosi lapok szerint az iskolatörvény e pontja politikai célt szolgál és az főleg a parasztpárt ellen irányul. A parasztpárti képviselők nagy része — mint ismeretes — tanítókból áll és a kormány ezáltal akarja megnehezíteni a parasztpárt parlamenti működését.

Irodalom, művészet

Isac Emil Aradon.

Isac Emil színészeti főfelügyelő, a kiváló román író ma délelőtt Aradra érkezett és fontos hivatalos ügyeket intézett el. A főfelügyelő a szépművészeti minisztérium megbízásából jött Aradra és a délelött folyamán hosszab tárgyalásokat folytatott Robu János dr. főpolgármesterrel, majd Róna Dezső szinigazgatót kereste fel. Felülvizsgálta a színház belügyeit és érdeklődött a színház ügyei iránt. Hosszabb ideig beszélgetett a színészekkel és kihallgatta őket a színháznál történt egyenetlenségek ügyében. A főfelügyelő holnap Bucurestibe utazik és jelentést tesz a miniszternek tapasztalatairól.

* Az aradi színház műsora. Szombaton: Vörös malom, pokoli színjáték. C. bérlet. Vasárnap délelött: Művészi matiné, a nyugdíjas színészek javára, délután és este: Vörös malom, pokoli színjáték. Bérlet-szünet.

* Művészi hangverseny az Erzsébet-mozgóban. Szombat este fél 7 és fél 9 órakor az Erzsébet-mozgóban a filmműsor keretében Várady Margit, Barics Gyula, Selmeczy Mihály és Csányi Mátyás művész-estélyt rendeznek. A közönség körében nagy az érdeklődés az estély iránt.

* Aradi színházi hírek. Színészek matinéja a nyugdíjasok javára. Az aradi városi színház tagjai Róna Dezső igazgatóval karöltve nagyszabású matinét rendeznek vasárnap délelött az aradi színházban. A matinén a társulat összes elsőrendű tagjai részvesznek, azonkívül két aradi kiváló műkedvelő: R. Hegedüs Bébi és Bing János, valamint Weisz Pál timisoarai (temesvári) hegedűművész. A műsor annyira értékes és érdekes, hogy a legnagyobb fokú érdeklődést van hivatva felkelteni. Arad közönségének szimpátiája mindenkor élénken nyilvánult meg a nívós matinék iránt, az most annál kívánatosabb, mert a nyomorral küzdő elaggott színészek szomorú sorsán segít teljes bevételével a műsoros délelött. Róna igazgató ugyanis minden jövedelmet a nemes célra engedte át. — Vörös malom. Szombaton harmadszor kerül színre Molnár Ferenc Vörös malomja. Az érdeklődés azonban ma sem kisebb, sőt ha lehet azt mondani, most még fokozottabb, mint a premier estéjén. A jövő hét műsorát valószínűleg szinte a Vörös malom fogja uralni, vasárnap pedig ugy a délutáni, mint az esti előadásokat ez a kiváló szindarab tölti ki. A vasárnapi előadások bérlet-szünetben mennek, a következő előadások azonban rendes bérletben folynak le. — Hajduk hadnagya. A legközelebbi operett-repriz Rajna-Czobor operettje, a Hajduk hadnagya. Az énekes személyzet legjobbjai játszanak a darabban. A Hajduk hadnagya a Vörös malom előadásait közvetlenül fogja követni.

Molnár: Vörös malom 90. — lej KELET hírlapiródaiban, Arad

a darabot. Akik látták a darabot, fogalmat alkothattak maguknak arról, milyen óriási munka egy ilyen darab megrendezése és ezenkívül még a fő szerep eljátszása. A Magister a darab elején elmondja gépének alkatrészeit, egy tíz perces monológot, ami után elementáris erővel percekig zugott a taps. Még egy nagy szereplő van a darabban: Jávor Alfréd, a jó ember. Jávor elmélyedt a darabba, megértette a szerzőt. Gergely Gizit vendégnek kérte fel a színház Mima eljátszására. Mima a gép büszkesége, a veszedelmes asszony, akinek egy pillantásáért az embernek el kell hagynia feleségét, meg kell tagadnia hitét és erkölcsét és akinek egy mosolyáért ölni kell. Ha azt írának, hogy Gergely Gizit igazi színész volt, nem jellemezhetnénk őt eléggé, amit ez a stílusos nő produkált, az maga a művészet. Tolettjei (kislencszer öltözködők eseményszám) mentek. Mészáros az álnok barátot ezt az igazi Molnár-figurát játszotta: játékaiban volt stílus, erő, alakítóképeség, invenció. Mészáros ezzel a szerepével beérkezett. Még egy kitűnő színész munkát láttunk Sereghy Andor Rubicante ördögfamulusát. A többi szereplők, epizódalakok és igazságtalankok nemének, ha említés nélkül

hagynánk őket. Kallós, Győző, Makróczy, Szabó Lajos, Ács, Gyarmaty, Gyarmatyné, Fáskerthy Maca, Szabó Pál, Mészáros Maya mind ambicionáltak kis szerepükért. Kedvesen és meghatóan jó volt Harmath Jolán. Ő játszotta a rakottkáposztás polgárasszonyt, a jó ember feleségét. Szívvel, melegséggel játszott.

A kiállítás... Budapesten mérnökök, technikusok hetekig, hónapokig tervezgettek és horribilis költségekkel sikerült a Vörös Malomot a legilluziótölkeltőbb módon megkonstruálni. Aradon Tompa Béla rendező helyettesített mérnököt és technikusai voltak Kallós és Faludi. Mindhárman színészemberék és őjjel-nappal dolgoztak, terveztek és létrehozták az aradi színházra az illuziótölkeltő nagy fantasztikus gépet. A közönség amikor a gépet meglátta valósággal ámulatba esett és elementáris erővel zugott fel a taps. Mindenki szkepticizmussal ment a színházba és mindenki kellemesen csalódott, mert a gép nagyszerűen funkcionált és ha voltak is apró zavarok, azokat el kell nézni, mert az aradi előadást nem lehet budapesti szemüvegen keresztül nézni. Tompa Bélát és társait dicsőret illeti. A Vörös Malom a bemutatón sikert aratott. Károly Sándor.

A radnai templom.

(Nagyértékű csipkét sorsolnak ki az építkezések költségeinek fedezésére.)

(Saját tudósítónktól.) Tegnap délután ülést tartott az az aradi gyűjtő bizottság, a mely a leégett radnai kegytemplom újjáépítéséhez szükséges összeg előteremtésére vállalkozott. A kegytemplom ugyan újjáépült, de a gyűjtés szép eredménye még nem fedezte teljesen az építkezésekkel járó költségeket. Az ülésen Laczay Endréné a bizottság elnöknője elnökölt, aki bejelentette, hogy egy előkelő uri család hat méter gyönyörű szép, műkincs értékével bíró csipkét ajándékozott a bizottságnak azzal, hogy azt értékesítsék és a befolyó összeget juttassák a még fennmaradt költségekre. A bizottság úgy határozott, hogy sorsolás útján értékesíti a csipkét, amelyre már meg is szerezték a pénzügyminiszter engedélyét. A kisorsolásra kerülő csipkét két részre osztják, hogy két nyeregmény tárgya legyen a sorsolásnak és így egy-egy nyeregmény 3—3 méteres csipke lesz. A csipkéket az aradi Lengyel-féle butoriúzet kirakatában közszemlére teszik ki. Egy sorsjegyre 50 lej lesz és minden a sorsolással kapcsolatos ügyben Laczay Endréné, Arad, Boulevardul Regele Ferdinánd (József főherceg ut 10.) 19. II. emeleten levő lakásán ad felvilágosítást.

Hivatali átszervezések.

(Új munkabeosztások az aradi rendőrségen.)

(Saját tudósítónktól.) Dr. Filotti Zamfir aradi rendőrprefektus a napokban felülvizsgálta a rendőrség összes ügyosztályait és a rendőrkerületeket. Megállapította, hogy több helyen nagy a személyzethiány, ezzel szemben pedig vannak ügyosztályok, ahol nélkülözhető emberek vannak. Ezen az alapon a prefektus átszervezte a rendőrséget és a mai napon az új rendszer életbe is lépett. Detesan János komiszár, a ki az információs irodához volt beosztva, a kihágási bírósághoz került. Seculi komiszárt a harmadik kerületi rendőrségre helyezték, Mutiu Illés a nyomozóosztálytól az információs irodához. Cerches Emil az első kerületi rendőrséghez, Hutian Péter az ötödik kerületi rendőrséghez. Adamovici komiszár az ötödik kerületi rendőrségtől a központba, a nyomozóosztályhoz került. Oprita, az állomási rendőrség volt vezetője a népesedési hivatalhoz, helyébe Seniuta György került a harmadik rendőrkerületből. Markov Pál komiszárt a központ nyomozó osztályához, Ducan György detektívét, Sauer Bernát detektívét színházba a központba helyezték. Köller első osztályú detektívét az első kerülethől a nyomozóosztályhoz, a központba helyezte a prefektus. Azonkívül a cselédügyosztályt és a népesedési hivatalt több detektívvel és rendőrrel kiegészítette.

Az átszervezéssel kapcsolatban a prefektus elrendelte a lakás változásokat, költöztetéseket, cselédbejelentéseket legszigorubb ellenőrzés alatt. A mai naptól kezdve már ház

ról-házra járnak a népesedési hivatalból és ellenőrzik, hogy a házak lakói, albérlői és a cselédek be vannak-e jelentve. Február elsejétől kezdve minden háztulajdonos és főbérlő köteles a lakóknak vagy albérlőknek lakásváltozását egy erre a célra készített nyomtatványon a népesedési hivatalnál a változástól számított huszonegy órában belül bejelenteni. A bejelentések elmulasztása kihágást képez és mint ilyen súlyosan megbüntetik.

FARSANGI PROBLÉMÁK.

(Egy lányos családanya elmondja nézetét a keztyűs kézzel való bárnásról.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Elolvastam lapjuktamban a „Por“ szignával jelzett cikket, amelyet általában örömmel látvözölnek a bálozó anyák, lányok és asszonyok. Végre akadt mégis ember, aki szóváltette ezt a dolgot is. Igazán szűkség volt rá. Elmondom az én esetemet röviden, tömören, mert tudom, hogy a helyük nagyon drága. Két lányom van, mindkettő már bálképes leány és minden kérésem nélkül megmondom, a mulatáson kívül azért is viszem őket a bálba, hogy hátla szerencséjük akad. Nincsen ebben szégyen, velem is így tettek szüleim husz egynéhány évvel ezelőtt és férjemet, aki szegény eszett a harctéren, bálban ismerem meg. A múlt héten zajlott le egy bál és a két lány bál ruhájában bizony hatalmas összegbe került. Könnyű kreppszorzszt ruhák, lehelletfinom a szövésük, a legkényesebb anyag ez a kreppszorzszt kelme.

Leányaim táncoltak is eleget, ugyszólván kézről-kézre jártak, Jáva, foxtrott, valcer, symmi stb. mindegyikben részt vettek. A szurpé alatt lementünk az étterembe és ahogy megnéztem leányaim ruháját, megdöbentem. A könnyű kelmén hatalmas foltok voltak és amikor felhívtam erre a lányok figyelmét, ezek sirva fakadtak. A táncoló fiatal emberek tánc közben átkarolják partnereiket és miután keztyű nincsen a kezükön, a kéz a nagy mellogben izzad és azizzadság nyoma ott maradt a ruhákon. Ha még csak egy folt lett volna. . . De merem mondani, hogy folt hátán folt, tenyér, mutató és hüvelyk ujjak, gyűrűs és kisujjak gyűjteménye, nagyobbik lányom ruhája valószínűleg daktiloszkópiál gyűjtemény. A két ruha közel tízezer lejbe került és többé nem lehet használni, mert ez a finom anyag nem engedi mosni magát.

De történt egyéb baj is. Kiseb-bik lányom lábán könnyű selyemcipő volt és tánc közben valamelyik partner rálépett a lábára. Elte kintve a fájdalomtól, amit egy ilyen otromba férfiláb lépése okozhat, a könnyű selyemcipő azon helyen széjjel ment, a szegény fiatal

sarokba és én nem tehettem mást, mint azonnal hazaküldtem valakit egy pár másik cipőért. Melesleg jegyzem meg, hogy egy pár ilyen selyemcipő 750 lej.

Nagyon kérem a bálozó urakat, huzzanak keztyűt a kezükre

és ha már keztyűs a kezük, akkor bánjanak is keztyűs kézzel a nővel. Köszönöm a szerkesztőség szívesességét, hogy soraimnak helyt adott és maradok híve: Egy aggódó anya, aki az összes anyák nevében beszél.

Sikkasztás a pesti Kereskedelmi Bankban

(Félmilliárdal megszökött egy cégvezető.)

Budapestről jelentik: Magyarország egyik legnagyobb pénzügyi zete a Kereskedelmi Bank Fűrduccai palotájában nagy izgalom volt ma délelőtt észlelhető. Az izgalom előzménye az, hogy Zweig Sándor, a bank egyik cégvezetője hét nap óta nem jött be hivatalába és csak ma reggel jötték rá, hogy a főtitkárviselő bűnös manipulációk elkövetése után megszökött a magyar fővárosból.

Zweig cégvezető nemcsak tisztviselőtársai között volt népszerű, hanem bírta az igazgatók bizalmát is. Ezt a kedvező helyzetét arra használta fel, hogy pénzeket szer-

dett össze tisztviselőtársaitól, az intézet több igazgatójától, sőt néhány szolgától is, azzal, hogy öt százalékkal több készpénz kamatot fizet, mint mások. Ily módon ötszáz millió koronát szedett össze. Egy darabig fizette is a magasabb készpénzt, spekulációjában azonban ugylátszik rosszul ütött ki. A megmaradt pénzt magával vitte és megszökött. A cégvezető már harminc éve állott a bank szolgálatában és egyike volt a legrégebb és legmegbízhatóbbnak tartott tisztviselőknél. A bank ma estig nem tett feljelentést a cégvezető ellen.

Az athosi szerzetes.

(A nőgyógyászok szektája kolostort ént Románszentgyörgyön.)

Anatole France kedves, naiv szerzetesei elevenednek meg előttünk, amikor Bozna János athosi szerzetes furcsa, bizarr alakját látjuk. Néhány nappal ezelőtt jött Aradra Románszentgyörgy községből azért, hogy könyöradományokat szedjen össze egy feléltendő kolostor céljaira. Bozna szerzetes mindenkinek feltűnt kopott köpenyével, hosszú szakállával és mellén csingó hatalmas keresztjével. Érdekes és változatos cimek a különös embernek a pályafutása. Duszgazdag szülőkől származik. Fiatal éveiben csak a szórakozást, a könnyelmű életet ismerte.

— A kártya, a nő, a bor — mondotta sóhajtozó, kenetteljes hangon, engem is megrontott, mint annyi bajtársamat. Aztán jött a reakció, az élettől való megundorodás, a halálvágy. Megakartam halni. De mielőtt végrehajtottam volna bűnös tervemet, meg akartam ismerni a világot. Elindultam. Jártam városról-városra, országról országra és megismertem a bűnös, a kicsinyes, a hitetlen embereket, akikben az élettől való tülekedés kiváltja az igazi énjüket, az ösztönös állatot. És megismertem az Istent és az igazi embert. Görögországban jártam, ott találkoztam egy athosi szerzetessel. Ő beszélt nekem az Istenről és az emberről. Akkor kezdtem világosan tisztán látni és már nem kellett a halál.

— Felmentem Athos hegyére, amelyen az athosi szerzetesek laknak. Több kolostor van itt. Van görögleti, katólikus, református és zsidó. Mindnyájan az athosi szerzetes híve. Szabadon gyakorolják vallásukat tanait, de az athosi

dogmák szigorú megszorításai szerint élnek. Vezekelnek a maguk és az emberiség bűneért és kizárnak minden olyan lehetőséget, ami a bűnről emlékeztet. Az athosi szerzetesek nem ismerik a kártyát, az italt. Megvetik a világi örömeiket, amelyek a bűn magvai és főképp megvetik a nőt. Kiküszöbölnek minden olyant, ami a nővel van vonatkozásban. Nőt nem engednek Athos közelébe, amelynek minden lakója szakált növeszt. Ha olyan ember akar a szerzetbe belépni, a kinek nem nő a szakála, visszautasítják, mert az ilyen esetleg fe minin természetű. Belétem az athosi szerzetbe és ott megtisztultam. Éveket töltöttem egy kolostorban, amelynek falait nem volt szabad elhagyni. Világi dolgokkal egyáltalában nem foglalkoztunk. Távol álltunk a politika. Időnként imádkozással és munkával töltöttük. Este nyolc órakor kellett lefeküdni és éjjel tízenkét órakor felkelni. Négy órai alvás elég volt. Az étel a legszerűnyebb vegetáriánus recept szerint készült. Ha valaki beteg lett közzünk, magunk gyógyítottuk, ha meghalt, magunk temettük el a kolostorban. Csak a felvett szerzetesi neveket ismertük, egymás életéről semmit.

Igy töltöttem nyolc esztendő az athosi kolostorban. Akkor keltört a háború. A szerzet főnöke elég érettnél tartott arra, hogy ki engedjen a világba és én a háborúba mentem. Őt esztendő töltöttem a lövészárokban. — Vigasztaltam a csüggedőket, kötöttem a sebesülteket. Szenvedtem boldogan, a tisztán nem látó, tudatlan bűnös embereket.

Akkor vége lett a háborúnak.

visszamentem Görögországba az Athos hegyére és most ide szólított hivatásom, hogy felemeljem magamhoz a bűnös embereket, a kik megakarnak térni. Román-szentgyörgyön két és fél millió lej értékű birtokom van. Most pénzt gyűjtök, hogy nálunk is felépíthessem az athosi szerzet kolostorát, ahová tárt karokkal fogadjuk a megtérni akaró bűnösöket.

A szent ember befejezte beszédét, amelyet lelkesedéssel, fanatikus hittel mondott el. Szemei különös fényben csillogtak és egy belopózó téli napsugár aranyos glóriával hirtette be őszülő fejét.

(D. G.)

Házasság 1924-ben.

(Hozzászólások.)

Megint megszorodott azoknak a sora, akik a házaselet boldogságát a pénzben látják. Egy asszony írja ezt a levelet és nyílt leplezetlenséggel oda konkludál, hogy a pénz igenis jelentős tényező a házaseletben, mert ahol beáll a szükség, ott azonnal fellép a viszálykodás és a viszálykodás már maga a boldogtalanság. Az érdekes fejtegetésekkel alátámasztott levelet itt közöljük:

Igen Tisztelt Szerkesztőség! Minthogy olvasója vagyok b. lapjának, azt hiszem nem veszik rossz néven, ha én is hozzászólók a Házasság 1924-ben rovatához. Olvastam az egyes hozzászólásokat és látom, hogy mennyire különbözők a nézetek a házasságkötések feltételeiről. Megengedem, hogy vannak boldog házasságok, amelyek pénz nélkül kötődnek, természetesen ilyenkor fontos az, hogy a férjnek olyan megélhetése legyen, hogy az asszonynak félig-meddig kényelmes otthonot biztosíthasson, igen ebben az esetben van megelégedettség. De ha a megélhetés olyan, hogy sokról le kell mondani az asszonynak pénzhiányában, akkor az ilyen férjnek jobb nem megnősülni, mert ilyenkor a nő nem elégitett kívánságok és igények nagy tömege elkeseríti az egész házaseletet.

Sok leány úgy indul a házasságba, hogy az ő kiválasztottjával boldog lesz, de amikor egynemely kívánsága nem teljesül, azt veszi észre, hogy házassága ideális voltában csalódott és mindez miért? A pénz és újból a pénz miatt. Azért mondok, sajnos, boldogság csak ott lehet, ahol anyagi jólét is van. Magam is egy szegény ügyvéd felesége vagyok, szeretem férjemet, de ha megrakott zsebekkel tér haza, akkor mégjobban tudom szeretni. Maradok b. lapjának hívasója

Dr. K. ügyvéd neje.

Aradi újságírók jelmezestélve február 2-án a Központi szálló nagyertermében

Szerepléseim Habsburgok előtt.

Írta: **JERITZA MÁRIA**, a bécsi Staatsoper és a newyorki Metropolitan Opera művésznője.

Jeritza Mária, Bécs világhírű énekesnője érdekes cikk-sorozatot írt a Habsburgokról. A Közlöny a mai napon megkezdi a nagy művésznő feljegyzéseinek közlését, amelyek nemcsak az író személye folytán tarthatnak számot érdeklődésre, de azért is, mivel érdekes apró intimításokat közölnek a Habsburgokról.

I. közlemény. 1912. októberében a Volksoperban Richard Strauss Ariadnejeének címszerepét kreáltam. A darabnak azután Stuttgartban kellett volna mennie és mivel Strauss ragaszkodott ehhez, meghívták, hogy a címszerepet ott is én énekeljem. A Volksoperrel kötött szerződéseim azonban úgy szólt, hogy Bécsen kívül is csak az igazgatóság engedélyével szerepelhetek külföldön. Most azonban alkalmam volt, hogy Stuttgartban énekeljek, azonkívül kilátásba helyezték a württembergi koronarend V. osztályát. A Volksoper igazgatója, Rainer-Simons azonban maga is igen szenvedélyes érdemjel-gyűjtő volt és ezért a maga számára ugyanennek az érdemrendnek IV. osztályát követte. Addig nem adott tehát nekem szabadságot, amíg neki is meg nem ígérték a rendjelet, sőt előzőleg két rendőrtisztviselőt küldött lakásomra, akiknek meg kellett ígérnem, hogy az igazgató engedélye nélkül nem hagyom el Bécsset. Hosszu levélváltás után végre megegyezés jött létre, amely szerint az igazgatónak kilátásba helyezték, illetőleg megígérték a koronarend IV. osztályát, ha én viszont a magam igényéről lemondok. Mivel ez utóbbi nem esett nehezemre, azonnal elutazhattam Stuttgartba. A württembergi királynő, nagy zenekedvelő, mindig megjelent, valahányszor felléptem és egy napon váratlanul dél előtt jött a színházba és megkérdezte:

— Hol van Jeritza? Szeretnék beszélni ezzel az asszonnyal, aki oly sok irdogálást okozott nekünk.

Erre bemutatott a királynőnek, én azonban annyira meg voltam zavarodva, hogy felséges asszony helyett állandóan királyné asszonynak (Frau Königin) aposztrofáltam. A királynő igen kedves volt és megkért, hogy vállaljak fix angazsmant Stuttgartban. Mikor azt válaszoltam, hogy Bécshez vagyok kötve, nevetve így felelt:

— Ez nem baj, majd adunk igazgatójának még egy rendjelet.

Később a királynak is bemutatottam. A király igen eseten volt, monoklit hordott, azonban ez állandóan leestt szeméről. A világról sem engedte volna meg,

hogy kíséretének valamelyik tagja emelje fel a földről, azt mindig maga tette. A monokli sürü leesése állandó derűtlenséget keltett.

Ferenc József császár éppen Ischlben tartózkodott, amikor Erich Müller színházigazgató meghívott, hogy lépjek fel operettben. Eleinte ugyan tudni sem akartam arról, hogy az operáról áttérjek az operettehez, végül is azonban mégis megtettem. Johan Strauss Denevérijének Rosalindájában debütáltam. Az előadáson Ferenc József is megjelent. A császár élénken tapsolt, főként a II. felvonásbeli csárdás után, amelyet meg kellett ismételnem. Nemsokára az előadás után Prileszky báró címesélte, hogy Ferenc József a Denevér előadása után a következőket mondotta neki:

— Nem értem, hogy még soha sem láttam a Hofoperben ezt a kiváló fiatal énekesnőt, aki emellett kitünő színésznő is. Most véletlen folytán kellett itt megismernem. Vajjon a Hofoper összes énekesnőinek öregeknek, sőt véneknek kell lenniük?

Az öreg Ferenc József császár.

A gyászoló Oroszország.

(Felboncolták Lenin holttestét. — Pétervár-Petrograd-Leningrad. Részvétáviratok Európa minden részéből.)

Moszkvából táviratozzák: Az osztrák kormány táviratot küldött Pohl moszkvai követének, amelyben felhatalmazza, hogy Lenin halála alkalmából az osztrák köztársaság nevében fejezze ki részvétét az orosz szovjet kormány előtt.

Varsóból táviratozzák: A lengyel kormány felhatalmazta moszkvai követét, hogy Lenin halála alkalmával részvétét fejezze ki Lengyelország nevében. Egyszersmint Grabszky lengyel miniszterelnök kondoleáló táviratot küldött a szovjet kormánynak.

Leningrad lesz Petrogradból.

Szentpétervárról táviratozzák: A pétervári szovjet Moszkvából érkezett javaslatra elhatározta, hogy Pétervár (Petrograd) nevét Leningradra változtatják. Lenint különben a moszkvai Vörös-téren a Kreml fala alatt most emelt mauzóleumba temetik.

Moszkvából táviratozzák: Lenin temetését szombatra tűzték ki. A Moszkvában tartózkodó idegen hatalmak misszióinak vezetői a német nagykövetségen gyülekeztek, hogy a misszióknak a temetési szertartásokon való részvételi módokról tanácskozzanak. A tanácskozáson gróf Brockdorff-Rantzau német nagykövet elnököt.

Zugnak a haragok Moszkvában.

Moszkvából jelentik: Lenin holttestét tegnap felboncolták. A

mikor Strausz melódiáit hallotta, valószínűleg visszaemlékezett saját ifjúságára, amikor ismert kitűnő táncos volt és sokszor táncolt Strausz valcereinek zenéire. Az öregek hálását mindazoknak, akik visszaidéznek számukra az ifjúságot. Ezért viseltetett az öreg uralkodó oly nagy érdeklődéssel sor-som iránt.

(Az ischli szereplés után Jeritza Ferenc József személyével foglalkozik, ennek során azonban egy csomó téves megállapítást tesz. Így azt írja, hogy Ferenc József szenvedélyes kártyajátékos volt és gyakran együtt tarokkolt Palmer vezérigazgatóval és Teweke színésszel. Ez azonban nem igaz, mivel közismert dolog az, hogy Ferenc József sohasem vett kártyát a kezébe, nem is ismerte a kártyajátékokat. A Habsburgok és a Hofoper viszonyáról azt állítja, hogy ez igen bensőséges volt, mivel a Habsburgok mindig nagy zenekedvelők voltak. — Csak Ferenc József alatt lazult meg ez a viszony, mivel a császár már nem érdeklődött annyira a zene iránt. — A holnap közlendő befejező közleményben Jeritza IV. Károlyról, Ferenc Ferdinándról és más Habsburg-főhercegekről mesél.)

jegyzőkönyv, amelyet tíz kiváló orvos írt alá, megállapítja, hogy az agy véredényében nagy elváltozások vannak s agyvérzés volt a halál közvetlen oka. Moszkvában hat napon át zárva lesznek a színházak és még magánmulatságokat sem szabad rendezni. Ma érkezik a koporsó Moszkvába. A Pavlovszki pályaudvaron katonai diszörség fog állani s az egész uton sorfalat alkot a katonaság a pályaudvartól a szakszervezetek házáig, amelyek előcsarnokában állítják föl a ravatalt.

A pályaudvar elé kivonuló katonai diszörséget Kamenev fogja vezetni és a szakszervezeti házból a ravatalhoz kirendelt vörösörségnek Zinovjev lesz a vezetője. A környékről, sőt messze vidékekről is tömegesen érkezik a gyászolók sokasága Moszkvába, hogy megadják a végtisztességet Leninnek. A szakszervezetek házában oszlopos csarnok tele van koszorúkkal. Attól a perctől kezdve, mikor a koporsót hozó vonat Moszkvába érkezik, mindaddig fognak zugni a harangok Moszkva valamennyi templomában, míg a koporsót fölteszik a ravatalra.

A nagyorosz tanácskongresszus elnöksége kiáltványt intézett az orosz proletársághoz, amelyben dicsőíti Lenint és méltatja a gyász nagyságát, amelyet növel az, hogy

Lenin akkor halt meg, amikor az orosz szovjetköztársaságok szövetségé végekép összeforrott. Nem hagyott maga után fél munkát s követ-

tői az ő nyomdokain fognak haladni. Trockij hadparancsot adott ki, amelyet felolvastak a korszaknyak-har.

Följelentés egy klub ellen.

(Kártya-razzsa az aradi Lloydban.)

(Saját tudósítónktól.) Dr. Filotti Zamfir, Arad város új rendőrprefektusához névtelen feljelentés érkezett. A feljelentő azzai vádolja az aradi Lloyd-Klubot, hogy ott meg nem engedett házárdjáték folyik és egy-egy asztalon negyven-ötven ezer lejesekben is történik játék. A rendőrprefektus a feljelentés értelmében tegnap este fél hét óra tájban Andreescu rendőrigazgató, Mladin és Giurgiu komisszáriusok kíséretében megjelent a klub Városi kávéház fölötti emeleti helyiségeiben, hogy meggyőződést szerezzen a névtelen feljelentés valóságáról. Ebben az időben a Lloyd a leglátogatottabb és a játéktermekben ugyszólván minden asztalnál folyt a piké, alsós, tarokk és egyéb kommerszjáték. A prefektus és kísérete végigjárt minden szobát és amikor a kis játékterembe lépett, ott egy asztalnál ferblizó társaságot talált, akik kis tételekben játszottak. A prefektus az asztalon levő házférhétezás lejt lefoglalta és ott a helyszínen, a klub egy szobájában jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Filotti prefektus kijelentette a klub vezetőségének, hogy a feljelentés értelmében kötelessége volt eljárni az ügyben és örömeire szolgál, hogy a névtelen feljelentő adatai valótlanak. Egyben felhívta a vezetőséget arra is, hogy sürgezzék ki az alapszabályok jóváhagyását, mert jóváhagyott alapszabályok birtokában nincsen

korlátozva a Lloyd működése. A prefektus hirtelen megjelenése izgalmat keltett a tagok között, de dr. Filotti Zamfir tapintatos és előzékeny magatartása következtében rövidesen nyugalom váltotta fel az izgalmat.

A Közlöny munkatársa beszélt Tenner Lászlóval, a Lloyd igazgatójával, aki a következőket mondotta az esetről:

— Az igazgatóság már régebben elfiltotta a házárdjátékot és azóta nem is folyik szerencsijáték a Lloydban. Amit a névtelen feljelentő állított, hogy nagyösszegű chemin de fer, makaó és bakk játék folyik, az valótlanság, amiről különben maga a rendőrprefektus is meggyőződött. A ferolit játszó urak kivétel nélkül vagyonos emberek és már évek óta játszásk igen kis összegben ezt a népszerű játékot, ami kis alapon játszva igazán nem nevezhető házárdjátéknak. Véleményem szerint az esetnek semmi komolyabb következménye nem lesz.

A rendőrprefekturára ma délelőtt megidézték azokat az urakat, akikről a pénzt lefoglalták és Filotti rendőrprefektus tudtukra adta, hogy tekintettel arra, hogy meg nem engedett játékokat játszottak, habár kis tételekben is, a lefoglalt összeget a rendőrség a hadiárvának adományozza. A tegnapi esti razzianak egyéb következménye nem lesz.

az adókra. Következőikre és a vasúti adósságaira nézve. A szabadjegyek ügyében is sikerült megállapodásra jutni. Az Acsev. haszonbér fejében nagyobb összeget követelt és most már csak erre vonatkozólag folynak a tárgyalások, de valószínűnek látszik, hogy holnapra ebben a kérdésben is kész lesz a megegyezés.

Román—magyar tárgyalások.

(Több fontos kérdésben megegyezés létesült.)

Bucurestiből jelentik: Hétfőn kezdtek meg a múlt év november 17-én megindult román—magyar gazdasági tárgyalások folytatását Bucurestiben a békeszerződésből folyó és azzal kapcsolatos függőkérdések rendezésének ügyében és mára már több fontos tárgyban történt döntésről adtak ki jelentést. A tárgyalásokat tudvalevőleg a karácsonyi ünnepek miatt halasztották el.

Magyar részről a tárgyalásokat továbbra is Wodianer Rudolf rendkívüli követ vezeti, aki Berczely Jenő igazságügyi helyettes-államtitkár, Krivácsy-Szűts Lajos pénzügyminiszeri titkár, Deschán Achill és Ladányi Jenő miniszteri tanácsosok, továbbá Baranyay Lipót, a Pénzügyi Központ ügyésze, Pogány Frigyes kultuszminiszeri helyettes-államtitkár, Lukinich Imre főlevéltárnok, Ernyey Imre belügyminiszteri titkár és Lukács Simon külügyminiszeriumi osztálytanácsos kíséretében érkezett Bucurestibe.

A bizottsági tárgyalásokról kiadott rövid jelentés szerint tárgyalták a Magyarországon lakó román állampolgárok és a Romániában lakó

magyar állampolgárok letétjeinek feloldását, ugyszintén a kölcsönös tartozásokat, illetőleg követeléseket, a kereskedelmi megállapodásokat, az alapítványi alapok, a kettészett megyék és városok ügyeit.

HIREK.

A vihar leszállásra kényszerített Temesváron egy budapesti repülőgépet.

(Kalandos utazás Budapesttől Angoráig.)

(Saját tudósítónktól.) Lestyán Adorján budapesti újságíró, az Est munkatársa kalandos körülmények között érkezett repülőgépen Temesvárra, Lestyán Adorján Angorába indult repülőgépen, hogy intervjút folytasson Kemal pasával és tanulmányozza Törökország helyzetét. Vasárnap délelőtt indult el Budapesttől és délután már Lugos felett repült. Karánsebes fölött óriási hóvihár támadt és a szembe fuvó hatalmas szélvész veszélyessé tette a további utazást, kénytelen volt visszafordulni és Szegeden várta meg a vihar elmúlását. Kedden reggel indult el Szegedről. Temesvár fölé ismét hatalmas szélvihár tette veszélyessé a repülést. A vihar olyan óriási volt, hogy a repülőgéppel a katasztrófa elkerülése végett kénytelen volt leszállani Temesvár mellett az aradi úton. A hatóság emberei értesítették az esetről Popescu István sziguranca főnököt, aki megjelent a helyszínen. A gépen Lestyán Adorjánon kívül Ujváry László kiváló magyar pilóta és Sztojka János mechanikus utaztak. A sziguranca főnök a legnagyobb udvariassággal bánt az utasokkal, akik önhibájukon kívül utlevél nélkül jutottak Romániába. Detektívot adott melléjük, akinek kíséretében meglátogatták a várost. Popescu táviratilag jelentést tett az esetről Bucurestibe, ahonnan ma érkezett meg a válasz, hogy a magyar újságíró kíséretével együtt tovább utazhat. Ma délután két órakor szállt fel a hatalmas alumínium gép és néhány perc múlva eltűnt a távolban.

— Gritta Ovidiu elűi rendőrprefektus. Hirt adtunk arról, hogy Gritta Ovidiu volt aradi rendőrprefektust Lugoj rendőrprefektusává nevezték ki. Az áthelyező rendelkezést megváltoztatták és Grittát királyi dekretummal elűi rendőrprefektusnak nevezték ki. Gritta holnap veszi át elűi hivatalát.

— Franciaország májusban választ. Párisból táviratozzák: A Le Journal jelentése szerint a kamarai választások május közepén lesznek.

— Bethlen párisi tárgyalásai. Párisból táviratozzák: Az Echo de Paris jelenti, hogy Bethlen István gróf magyar miniszterelnök Párisban, a kölcsön ügyében néhány személyiséggel érintkezést fog keresni. A kölcsön tulajdonképeni lebonyolítása pénzügyi kérdés, amelyet bankárok bonyolítanak le. A lap kétségtelennek tartja, hogy mihielyt a jóvátéti bizottság határozata meglesz, azok a bankárok, akik a kölcsönjegyzést keresztülviszik, Magyarországnak megfelelő előleget adnak, ha Magyarország az előleget igénybe öhajtás veszi.

— Lepadatu miniszter Aradon és Timisoarán. Aradvármegye prefekturája ma délelőtt távirati értesítést kapott, hogy Lepadatu, a szépművészetek és a vallásügyek minisztere holnap reggel a nemzetközi gyorsvonathoz csatolt szalonkocsijában Aradra érkezik. A miniszter egyenesen Bucurestiből jön Aradra és valószínűleg az egész napot itt tölti, innen pedig Timisoarára fog továbbutazni. A miniszter hivatalos fogadtatása Aradon reggel nyolc órakor lesz, akit az állomáson a távollevő prefektus helyett dr. Robu János főpolgármester fog üdvözölni a hatóságok vezetőinek élén. Lehetséges azonban, hogy a reggeli gyorsvonattal visszaérkezik Aradra Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa. A miniszter a városban elfogyasztott reggeli után Papp I. János görög keleti román püspökhöz megy, akinek személyesen nyújtja át azt a magas kitüntetést, amelyet a közelmúltban adományozott számára a király.

— A pápa adománya. Rómából táviratozzák: A pápa egymillió lirát (10 millió lejt) küldött Berlinbe az éhező német gyermekek féségélyezésére.

— Cionisták az ortodoxok ellen. Érdekes bonyodalmak keletkeztek a timisoarai ortodox izraelita hitközség vezetésében. A hitközség vezetősége a legnagyobb egvetértéssel dolgozott éveken keresztül, amíg a timisoarai cionista szervezet megkezdte bomlasztó munkáját. Több-ször próbálkoztak már a cionisták egyenlenséget teremteni a hitközség vezetősége között, azonban eredménytelenül. Ujabbban azonban sikerült az egvetértést megzavarni és ennek következtében Löffler Béla elnök az egész tisztikarral egyetemben lemondott. Az új választás március kilencedikén lesz, amelyet máris nagy agitáció előz meg.

— Pasics megvendégelése Rómában. Rómából táviratozzák: III. Viktor Emánuel olasz király tegnap udvari ebédet adott a Rómába érkezett Pasics jügoszláv miniszterelnök és Nincsecs külügyminiszter tiszteletére. Az olasz—jügoszláv szerződést és a fiumei megegyezést szombaton fogják aláírni. Mussolini miniszterelnök vasárnap a Venezia kastélyban nagy estélyt ad a vendégek tiszteletére. A vendégek január 28-án térnek vissza Jügoszláviába.

— Aradi újságírók jelmezestélye február 2-án a Központi szálló nagy termében.

— Elutasított vádindítvány. Az aradi törvényszék váditanácsa ma tartott tárgyalásán elutasította a királyi ügyvédség vádindítványát, amelyet dr. Miclosi Emil aradi ügyvéd ellen emelt, aki egyik védenccé érdekében teljes jóhiszeműséggel járt el.

— Lujza hercegnő és hitelezői. Brüsszélből táviratozzák: Tegnap tárgyalták harmad fokon a brüsszeli törvényszék előtt Kóburg Lujza hercegnő és hitelezői közötti pört. II. Lipót végrendelete szerint a belga állam 4 és fél millió belga frankot biztosított a hercegnő rendelkezésére, amely hitelezői kielégítésére szolgált volna. Az erre a célra kirendelt bíróság feladata lett volna a fegyverszünet után a hitelezőket kiegyenliteni. Lujza hercegnő beadványt nyújtott be a bírósághoz, amelyben kijelentette, hogy hitelezői osztrák és német állampolgárok és ezeket márkában kell kifizetni. Erre a célra nem szükséges az egész négy és fél millió összeg. A bíróság a hercegnő felbontását elutasította.

— A magyar koronarontókat kau-
czió ellenében szabadlábra helyezik.
Budapestről táviratozzák: A korona-
rontók ügyében az ügyészségen ma
ügyészeti értekezlet volt, amelyen
ugy határoztak, hogy az ügyészség
nem ellenzi a terheltek szabadlábra-
helyezését, ha Stein és Garay 500
millió, Ágai 300 millió és Kürschler
200 millió kauciót tesz le. — Kalbs
Pált, a Depositenbank budapesti
megbízottját 500.000 svájci frank —
huszmillió lej — kaució ellenében
szabadlábra helyezték.

Budapestről táviratozzák: A
koronarontókat Schwitzer kivételé-
vel ma déiben óvadék ellenében sza-
badlábra helyezték.

— Temetés. Pap György aradi fő-
gimnáziumi tanár temetése szombat
délután 2 órakor lesz a Stroescu
(Teleky) uccai gör. kath. templom-
ból.

— Münchenben tartják a Hitler-
tárgyalást. Münchenből táviratoz-
zák: Hitler Adolfnak, a szélső jobb-
oldali vezérnek puccsügyében febr-
ruár 18-án kezdik meg a tárgyalását
a müncheni kerületi bíróság előtt.

— Timisoarai újságírók jelmezes
estélye február hó elsején.

— Aradi újságírók jelmezesestélye
február 2-án a Központi szálló nagy-
termében.

— Harc a tengeri rablókkal.
Hongkongból jelentik: A „Taikee”
angol hajót megtámadták a tengeri
rablók. A kapitányt és az egyik őrt
megölték, a legénység nagy részét
pedig súlyosan megsebesítették. Tíz
utast, köztük egy hölgyet is elrabol-
tak. A rablók zsákmányának értéke
meghaladja a 20.000 angol fontot.
Makao mellett egy angol torpedó-
hajó elsüllyesztett egy vitorlást, ame-
lyet a kalózos hajójának hittek, ellen-
ben negyven utasát megmentették. A
megmentett utasok között van való-
színűleg néhány utas a Taikee utasai
közül is.

— Bécsben rekordot ért el a ke-
nyérdrágaság. Bécsből jelentik: A
jövő hétfőtől kezdve a községi ke-
nyér ismét megdrágul, ezuttal cipőn-
ként 250 koronával 7050 koronára
és a zsemlye ára is emelkedik 10 ko-
ronával, úgy, hogy 460 koronába
fog kerülni. Még a legnagyobb gaz-
dasági nyomoruság és a legször-
nyűbb kenyérínség idején sem volt
ilyen drága Bécsben a péksütemény
és a kenyér.

— Vásznakot Strasser divatruhá-
zában vásárolhat a legolcsóbban
Aradon.

— Béreljen Kerpel könyvtárában.

— Filharmonikus hangverseny
Pollermann Aranka hegedűművész-
nő közreműködésével január 28-án
az aradi Kulturpalotában. Karnagy
Unger Mór tanár. Műsoron: Tschai-
kowsky csodaszép zenekari suiteje és
Beethoven halhatatlan hegedűver-
senyműve, Jegyek Scherhag cégnél.

— „Jennese” leány ruhaszálon
csinosan, divatosan, olcsón készít
ruhákat és kabátokat. Bul. Gen. Dra-
galina 16. (Apponyi-körút 8.) I. em.

— Révay Lexikon XVI. előjegyzés,
újf. könyvek, dossiék. Kerpelnél

LEGUJABB.

Újabb véres harcok a szeptaristákkal.

Berlinből táviratozzák: A
pfalzi szeptarista mozgalomban
újabb események történnék nap-
ról napra. A szeptaristák semmi
erőszakosságtól nem riadnak visz-
sza, hogy a tiszta német lakossá-
gu Pfalzot Németországtól elsza-
kítsák. A lakosság mindenütt ellen
áll a szeptaristáknak és bár a
megszállás és a békeszerződés
miatt a birodalom nem küldhet
csapatokat a szorongatott német
lakosság segítségére a legelkesze-
redettebben harcolnak a néhány
megfizetett ember mozgalma el-
len. Ma Lautalecke lakossága

— Leszerelt rendőrök rablóban-
dója. Nagybecskerekéről jelentik: Teg-
nap este két rendőr állított be Király
Pál becskeréki kötetesmesterhez és
azt követelték tőle, hogy a nála el-
rejtett fegyvereket szolgáltatassa át. A
mester tiltakozott a gyanu ellen és
kijelentette, hogy nála csak egy va-
dászfégyver van, erre is engedély van
birtokában. A rendőrök felkérésére
megmutatta a fégyvert, amelyet a
rendőrök elvettek tőle, azután Mann-
lichert szegeztek a mesternek és
pénzt követeltek. Amíg az egyik fégy-
verrel terrorizálta a háznépét, a má-
sik feltörte a szekrényeket és több
mint haterazt dinár készpénzt és ék-
szereket vett magához. Ekkor rázár-
ták a családra az ajtót és az ablakon
elmenekültek. A rendőrség gyanuja
szerint a rablók leszerelt rendőrök
voltak, akik egyenruhájukat a lesze-
relés után is megtartották.

— Az amerikai nép alaptermé-
szete: melankólia. Newyorkból je-
lenik: Hiram Ballatt, a newyorki egye-
tem pszichológiai tanára, könyvet
adott ki a napokban, amelyben ék-
tizedes kutatásainak eredményeiről
számol be. Ebben a könyvében el-
mondja, hogy arra a meggyőződésre
jutott tanulmányok és megfigyelések
során, hogy az emberiséget három
nagy kategóriába lehet beosztani, vi-
dám arkifejezésekre, bus arkifeje-
zésekre és közömbösökre. Ballatt
professzor sok ezer amerikai férfit és
nőt figyelt meg és ennek alapján té-
telként mondja ki, hogy az ameri-
kai nép melankólikus természetű,
mert a megfigyelt esetekben száz em-
ber közül 78-nak bus arkifejezése
volt, 17-et lehetett a kifejezéstelen
arcuak osztályába sorolni és csak
5 férfinak és nőnek arca felelt meg
azoknak a követelményeknek, ame-
lyeket a vidám arkifejezésű ember-
rel szemben támasztanak.

Szent Péter sétapálcája.

(Százezer dollárt ér a bot.)

Newyorkból jelentik: Az Ore-
gon állambeli Ashland városkáb-
ban a kiszámíthatatlan véletlen
hatalmas vagyonhoz segíteett egy
szegény embert, aki éppen a köz-
jegyzőhöz igyekezett, hogy ott va-
lami okiratot írjon alá. A szokát-
lan feladat annyira felizgatta az
öreg embert, hogy rosszul lett és
kénytelen volt botjára támasz-
kodni. A bot kettétört és az üreges
nyélből drágagyöngyök hulltak ki.
A gyöngyök értékét egy helybéli
ékszerész százezer dollárra be-
csülte.

A bot tulajdonosa, akinek fo-

rendezett tüntető felvonulást a
szeptaristák ellen. Három sze-
paratista a tüntetőkre lőtt, mire
elfogták őket és a legközelebbi
csendőrkaszárnnyába vitték a há-
rom szeptaristát. Közben Kaiser
slautenből ötven felfegyverzett
szeptarista érkezett, akik kisza-
badították társaikat. A szeptar-
isták társalk kiszabadítása köz-
ben a járókelőkre is lövöldöztek
és egy munkást agyonlőttek. Est-
te egy marokkói arabokból álló
megszálló csapat vonult be a vá-
rosba és ezzel állították helyre a
rendet.

galma sem volt, micsoda kincsek
rejlének sétatálcájában, kalandos
történetét adja annak, hogy került
a bot birtokába. Évekkel ezelőtt a
Minnesota államban a Red River
partján egy farmon dolgozott. —
1884-ben egy fehér emberrel talál-
kozott, aki a szüindianok törzsé-
ben élt és egy szü indiam asszonyt
vett feleségül. A férfi himlőben
megbetegedett, mire a törzs kitar-
szította. A farmer a beteget otal-
mába vette és addig ápolta, amíg
az meggyógyult. Az idegen azért
hálaául azt a bizonyos botot aján-
dokoza neki, melyről azt állította,
hogy értékes családi örökség.

A bot tulajdonosa két ízben is
került anyagi zavarokba, amikor
ugy segített magán, hogy a botot
zálogba tette, de mindannyiszor
visszaváltotta, ahogy csak a szük-
séges pár dollárt összekuporgat-
hatta.

Aradi mozi hírek.

* Szenzációs cirkuszdráma kerül
vetítésre szombaton, vasárnap és
hétfőn az Urániában. Amerikai vá-
rosban játszódik le a film, ahol egy
cirkusztársaság csodálatos mutatvá-
nyaival bámulatba ejti a közönsé-
get. Különösen Marry, a traper ki-
rálynő idegizgató mutatványai arat-
nak nagy sikert. Marryt minden kol-
legája gyűlöli, de egy nagy nap meg-
hozza a megbékülést, amikor a vá-
roska magas tornya lángba borul és
onnan élete veszélyeztetésével meg-
ment egy gyermeket.

* Szombaton és vasárnap kerül ve-
títésre az Apolló-mozgósínházban
a legutóbbi idők legnagyobb bün-
ügyi filmjének, a Sátán helytartójá-
nak 2-ik része: Pokol a földön. A
Harry Piel-film második részében
bontakozik ki teljes valójában, itt
kezdődik a nagy élet-halál hajsza
Harry Piel s a gonoszlelvő Ravelio
között, aki mindenáron magához
akarja láncolni Evelint. A filmtel-
nika új csodái vonulnak el a közön-
ség előtt; elektromos gépek harcol-
nak emberek ellen, elektromos ház-
keriti hatalmába a menekülő embe-
reket. Minden jelenet, minden felvo-
nás új szenzációt tartogat s végül
mégis Harry Piel ördögi ügyessége
legyőzi a gonosztevéket.

Hogy áll a lej?

1924. január 25-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.86 svájci frankot,

10.80 francia frankot,

14.500 külföldi magyar koronát,

21.000 tényleges magyar koronát,

21.500 belföldi magyar koronát,

35.200 osztrák koronát.

Zürichben 2.90 frankot

Párisban 11 frankot

Csevegés táncközben.

(A norvég királyné érdekes utítása.)

Párisból jelentik: A L'Art írja
a következőket: Az elmúlt tizen-
két esztendő halottjai között van
a bál beszélgetés. Meghalt, job-
ban meghalt, mint egy igazi ha-
lott. 1913 előtt az az ifju, aki tánc
partnerének nem tudott szórakoz-
tató és kellemes dolgokat monda-
ni, lehetetlenné tette magát. Csak
mikor a tánc hódítása mind tel-
jesebb lett, akkor neműt el a bál
beszélgetés, mert a tánc mehez fi-
gurái a táncosok minden figyel-
mét igénybe vették. Ekkor jött a
világháboru, Párisban valóságos
bábeli nyervzavar uralkodott. Le-
hetetlen lett a párisi nőknek meg-
értetni magokat a számtalan szó-
vetséggel, másként mint a sze-
mek beszélde által. A háboru el-
mult és a jazz tartotta diadalmas
bevonulását borzalmas toporzéko-
lásával és lármájával. Ha a táncos
beszélni akart volna, akkor gyen-
géd bölkjait és forró vallomásaif
megafonnal lett volna kénytelen
partnere fülebe ordítani. És még
akkor is kétséges lett volna a ha-
tás, mert a csinnadrata és az auto-
tűlök üvöltés még a megafont is el-
némítják.

Most mindez egy csapásra meg-
változott. A norvég királynő, Eur-
ópa egyetlen táncoló uralkodónő-
je, mint mondták, szereti a vicces
táncközi beszédet. Partnerétől
megkívánja, hogy ne csak ügyes
lábuk legyen, hanem ép úgy ügyes
kedjenek nyelvükkel, partnerük
mulattatása érdekében. London-
ban nagy feltűnést keltett, hogy a
királynő, aki tudvalevően angol,
az összes simnik és bluek alatt
szünet nélkül csevegett. Megfigyel-
ték és utánmozni kezdtek. Mivel az
összes társadalmi divatok most is-
mét angol földből plántálódnak át,
csakhamar vissza fog térni a pá-
risi báltermekbe az elfelejtett tánc-
közi csevegés.

Sport.

— AAC. közgyűlés vasárnap, ja-
nuár 27-én délelőtt 10 órakor a vá-
rosháza tanácstermében.

— Országos birkozóverseny lesz
január 27-én, vasárnap az AMTE,
rendezésében, a Munkás-Olthon
nagytermében. Előmérkőzések dél-
előtt 10 órától, döntő este 8 órai
kezdettel.

KÖZGAZDASÁG.

A kétmillió aradi bukás fejleményei.

(Az eddig bejelentett hitelezők névsora. — A kéziratos hitelezők nem állíthatók ki magukat.)

Havi 10 százalékos kölcsönökkel dolgozott.

(Saját tudósítónktól.) A kereskedelmi világban nagy feltűnést keltett Klein Sándor aradi börtényes kereskedő bukása, aki két és félmillió fizetési képtelenséget jelentett be az aradi törvényszéknél és egyben kérte a kényszerregezési eljárás elrendelését. *Sotirescu* Virgil törvényszéki bíró Klein Sándor börtényes kereskedő ellen elrendelte a kényszerregezési eljárást és felhívta a hitelezőket, hogy a hitel összegét március hó elsejéig jelentsék be a törvényszéki céghivatalába, a kényszerregezési tárgyalás napját pedig március 15-re tűzte ki. Vagyongondnokká dr. Popovici Sever ügyvédet nevezték ki, aki megállapította, hogy a passzívák körülbelül két és félmillió lejre rugnak, ezzel szemben az aktívák alig tesznek ki 300.000 lejt. Klein Sándor, aki néhány héttel ezelőtt állítólag Amerikába egyesek szerint Bécsbe távozott, elutazása előtt 20 százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek, akik azonban minden valószínűség szerint, nem fogadják el a kényszerregezési eljárást, hanem csődöt kérnek a megszokott fiatal börtényes kereskedő ellen.

A közlőny munkatársának sikerült megszerezni az eddig bejelentett hitelezők névsorát, akiknek legnagyobb része erdélyi és bucaresti kereskedők és börtényesök. De Aradon és Timisoaran is többen érdekelve vannak a fizetési képtelenség ügyében.

A hitelezők névsora a következő: Illeték és adóhátralék 8000. Bucarestből Edelstein Dávid és Leó 136.000, Silberman E. és fia 50.000, Georgescu G. F. 200.000, Lachenbruch Márk 100.000, Heinrichschin Adolf és Leó 130.000, Popper Arnold és Einhorn Zicó 25.000, Manolovici E. 49.457, Brüll Mór 66.647, Brüll József 30.000, Petrescu I. C. és Katz S. 60.000, Goldenberg testvérek 48.000, Spitz G. H. 235.000, Saul testvérek 60.000, Spinner A. B. és fia 141.259, *Karánsebesről*: Holota Ferenc 25.853. *Temesvárról*: Compressor Harad öt-ezer négyszáz, Berson Kautschuch Ak. Gas. 26.978, Palma gummi áru gyár 38.168, Grünwald, Spitzer és társa 19.513, Grossmann Sándor 83.087, Reismann Mór ügynök 8.400. *Nagybányáról*: Korber testvérek 60.000, Fullajtár Dániel 65 ezer, Freithof Péter 15.000, Nolon Odón 640. *Szatmárról*: Weisz fivérek 9724. *Nagyváradról*: Stern Miklós ügynöksége 7.515, Gerő testvérek 24.110, Flammer Róbert 78.520. *Máramaroszigetről*: Moldován Jenő 11.900. *Hátszegről*: Bauer Gyula 29.077. *Fogarásról*:

Grosz és társa 33.250. *Szászsebesről*: Kohut Gyula 52.013. *Bécsből*: Bailler Lipót 35.000. *Lugosról*: Karma Emánuel 38.943. *Meggyesről*: Czitrom és társa 60.000. *Kolozsvárról*: Sámson Emánuel 59.919. *Hamburgból*: Amerika Manufactur Coms. 12.752 lejjel. *Aradon* a következők károsultak Klein Sándor bukása folytán: Aradi Hitelbank és Takarékpénztár 194.221, Adria biztosító társulat 6.415, Lassen Károly 65.000 lejjel.

Kézizálogra: Winkler Béla 70.000 lejt adott kölcsön 8 százalékos havi kamatra, Benkő Viktor 100.000 lejt havi 5 és fél százalékos kamatra, Gergely Odón 25.000, dr. Ferenczi Armin (Kürtös) 70.000 havi öt százalékos; Fischer Mór 46.000 havi öt százalékos; Stern Sándor 100.000 havi öt százalékos Bartha Elemér tanár 113.000 havi tíz százalékos; Pallas-bank 234 ezer havi 8 és 10 százalékos; és dr. Váró Zoltán 135.000 lejt havi hat százalékos kamatra adott.

A kéziratosok egy részét a hitelezők már elárverezték és a befolyt összegből követeléseiket kielégítették. Popovici Szevér dr. vagyongondnok ezeket az összegeket peresítette, mert a kéziratosok az esetleges csődtömeghez tartoznak és a még el nem árverezett kéziratosok lefoglalását kérte. A felsorolt hitelezők száma még nem végleges mert naponta újabb hitelezők jelentik be károsodásukat az aradi törvényszéki céghivatalába.

Az aradi piac.

(Kevés áru. Tartottak az árak.)

(Saját tudósítónktól.) A mai aradi hetipiacon meglehetősen élénk ség uralkodott. A rendőrség közgei már kora reggel a piacon voltak, hogy megakadályozzák az áruszórát, ami részben sikerült is. Az élelmiszerkivitel tilalma folytán számos vidéki árus jött Aradra, hogy terményeit értékesítse. A drágaság kérdése azonban még egyáltalán nincs megoldva. A közlőny múlt heti cikke a közönség fegyelmességéről és a rendőrprefektus szigorú rendelete már részben megtette hatását, azonban a vásárlóközönség egy kisebb része, még mindig nem akarja belátni, hogy a saját helyzetét is rontja, ha a megengedettnél többet ad az árukért. A kora reggeli órákban szétkapkodták a tojást, de a piacra hozott tojás mennyiség Arad szükségletének még felét sem fedezi. A város napi tojás szükséglete 50000 darab. Talán ennek tulajdonítható, hogy már reggeli kilenc órák a tojást újra csak rejtett uton lehetett kapni öt-hat lejes áron. Nagyon jó megoldása volna a tojás szükségnek, ha a város, mint a múlt évi piac árus sztrájk idején a vidéken vásárolna össze megfelelő tojás-

mennyiséget. Ezzel még az árakat is le lehetne szorítani. A többi élelmiszerben kevés árcsökkenés állott be, azonban ez még mindig kevés. Az áraknak még legalább ötven százalékkal kell csökkenniük.

Mai árak: Burgonya 4-5 lej, száraz paszuly 16 lej, vaj 100 lej kilogrammonként. Tojás 4-5 lej darabja, tej 6-7 lej, tejfel 25-26 lej literenként. Gyümölcsárak: alma 8-20 lej, dió 10-15 lej kilogrammonként. Baromfiárak: hízott liba 300-350 lej darabja, tyúk 70-80 lej párja. Gabonapiac árai: kukorica 460-480 lej, zab 430 lej, árpa 450 lej méternáz-sánsként.

= A papíros árának emelése ellen. Bucarestből jelentik: A fővárosi lapok kiadói elhatározták, hogy érelyes akciót indítanak az újságpapír árának felemelése ellen. Az Univerzális és az Adeverul kiadói tegnap délután értekezletet tartottak, amelyen állást foglaltak a kormány azon intézkedése ellen, amellyel a rotációs papír árát emelni akarja. Elhatározták, hogy abban az esetben, ha a kormány hozzájárul a belföldi papír árának, vagy a külföldi papír behozatali illetékének emeléséhez, beszüntetik üzemüket és lapjaikat nem jelentik meg. Elhatározásukat közölték az ipariügyi miniszterrel.

= Romániának nem kell a francia kölcsön. Párisból jelentik: A Havas ügynökség jelentése szerint, jól informált körök úgy tudják, hogy Románia nem fogadja el a százmillió fészerezési kölcsönt, amelyet tudvalevőleg a szenátus a kisanant többi államainak már megszavazott, sőt ki is utalt. Az egyik lap szerint Románia a kölcsön tekintetében elfoglalt álláspontját azzal magyarázza, hogy politikáját semmiféle irányban nem akarja lekötötni. A bucaresti-i lapok a Havas-ügynökség hírére nagy fontosságúnak tartják.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Január 25.) Francia frank 9.25, svájci frank 35, dollár 203.50, dinár 2.30, szokol 6, lira 8.90, angol font 8.75, magyar korona 0.0055, osztrák korona 0.0028.50. *Kifizetések*: Budapest külföldi 145, belföldi 215, Bécs 352, Prága 5.86, Zürich 34.80, Milano 8.84, London 8.62, Páris 9.15, Newyork 202, Belgrád 2.20.

Temesvári valutaárak. (Január 25.) Newyork 201, dollár 202, London 862, angol font 865, Páris 9.05, francia frank 10, Prága 5.82, szokol 5.75, Milano 8.76, lira 8.55, Zürich 34.71, svájci frank 35, Belgrád külföldi 2.30, belföldi 2.28, dinár 2.21, Budapest külföldi 140, belföldi 200, magyar korona 190, Bécs 354, osztrák korona 345.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Január 25.) Napoleon 103 ezer, Belgrád 344-376, Bucaresti 154-169, London 127750-140100, angol font 128050-140400, Milano 1310-1435, lira 1320-1445, Newyork 30275-33275, dollár 30375-

33375, Páris 1355-1506, francia frank 137-1520, Bécs 0.4245-47.50.

Zürichi nyitás. (Január 25.) Amsterdam 214.90, Newyork 579.850, London 2449, Páris 26, Milano 25.15, Prága 16.79.50, Budapest 0.02, Belgrád 6.60, Bucaresti 2.90, Bécs 0.008125.

Zürichi zárulat. (Január 25.) Amsterdam 214.75, Newyork 579.87.50, London 2448, Páris 26, Milano 25.15, Prága 16.80.50, Budapest 0.0201, Belgrád 6.60, Bucaresti 2.90, Bécs 0.008150.

Bucaresti tőzsdezárlat. (Január 25.) *Kifizetések*: Páris 9, London 849, Newyork 200, Milano 8.80, Zürich 34.90, Bécs 0.0028.25, Prága 5.82, Budapest 0.0070. *Valuták*: Napoleon 785, leva 1.30, török lira 102, angol font 855, francia frank 9.55, svájci frank 35.50, lira 9, drachma 4, dinár 2.25, dollár 200.50, lengyel marka 0.00020, osztrák korona 0.0028.50, magyar korona 0.0055, szokol 5.70.

Budapesti értéktőzsdezárlat. (Január 25.) Magyar Hitel 630 ezer, Osztrák Hitel 194.000, Salgó 714.000, Rima 136.000, Ganz Danubius 4,575.000, Kőszén 3,050.000, Szlavonia 108.000, Kereskedelmi Bank 1,512.000, Schlick 103.500, Cukor 3,787.500, Csáky 27.000.

A szerkesztésért ideiglenesen:
KÖCSY JENŐ
feln.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Uj bőrkereskedés!

Ugy ismerőseink, mint a helybeli és vidéki iparostársaink szives tudomására adjuk, hogy **Pecica-Maghiare** községben **olpbfelsőrészkészítő Üzemmel egybekötve bőrkereskedést** nyitottunk, ahol minden e szakba vágó munkák, valamint elsőrendű bőrök, tápk. jutányos árért pontos kiszolgálás mellett kaphatók. Szives pártfogást kér. 15007 **Virág & Co.**

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok

KANADA — KUBA — MEXIKO —
NEW-ORLEANS — HAJTI —
ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA
felé.

Felvilágosításokat nyújt:

Soc. „SARNIA“

Pasajini Comedia, BUCURESTI
és „RECLAMA“ Cnj.

„Rador“ No. 910.

457

Figyelem! Vasárnap reggelre virradó balak után 5 órától kezdve a „Vadember“-hez címzett vendéglőben izletes korhelyleves és egyéb ingyene-falatok kaphatók. 15007

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

GYAKORNOKOT keres előkelő vállalat. Ajánlatokat referenciával megjelölés nélkül Aradi Közlöny kiadóhivatalában „Munkaszerező” jellegre kéretnek. 564

JEGYZŐSÉGNÉL gyakorlati bíró leány állást keres. Cím: Hauladen, Timisoara, Josefina, Str. Preyer No. 3. 577

MINDENES főzőnőt keresünk. Arad, Strada Gheorghe Lázár 4/9. 576

KERESÜNK intelligens tisztviselőnőt, perfekt román, magyar nyelvismerettel. Gyors- és gépirásban való jártasság kívánatos. Írásbeli ajánlatok személyesen naponként d. u. 8-4 óráig adandók be. Aradvidéki Főispán R.-T. Arad, Bul. Gen. Draculina No. 4. 578

SZAKÁCSNÓ és szobaleány vidékre jó fizetéssel felvétetik. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.007

FŐZNI tudó mindenest azonnal felvétetik. Cím Kelet hírlapiroda Arad. 10.010

MINDENES főzőnő felvétetik Arad, Str. Chendi (Kölcsey-ucca) 2. II. em. 10.010

Vétel és eladás.

HÁLÓ és szalon berendezések, ebédli perzsa szőnyeg, villany candelaber, hintaszék, antik asztal, frack és smoking öltöny, gobelin és egyéb kézimunkák, dísztárgyak, finom szövet és száda függönyök, butorok, fényképező-repek, inga-óra, asztal és ágynemű eladók. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. 1000

FÜZST és dísztárgyakat, szőnyegeket, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fehérneműket, butorokat, bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

EGY macsziv Wertheim-cassa eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 548

BÁLRA jutányosan kapható legfinomabb egyszer használt FRAKK, szivességből fabaffy szabónál Arad, Minorita-palota. 593

RÖVID, fekete zongora 30.000 lejért eladó. Arad, Piata Sít. Sava (Kelemen-tér) 5. 16.005

SÖTÉTKÉK bundás kabát, téli férfiruha eladó. Arad, Str. Consistorului 29. 582

NUTRIA SZÖRMÉT VENNÉK. Lehet használt férfi városi bunda jó állapotban levő nutria bélése is. Címeket kérem leadni (akár telefonon 151. szám) az Aradi Közlöny kiadóhivatalában „Nutria” jellegre. 20.007

BLADO egy vadonat új, nagyon szép férfi kabát, ritka alkalmi jutányos árban. Cím Simonesen, Siria (Jud. Aradm.) 589

ÜZEMKÉPES benzinnemű fűtőgép olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.006

ANTI-K BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra utazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével „Szépművészeti Szalon” Arad Ortutay-palota címre köldendők. 1357

FREDET világos norvég csukánál-élti Marke Aarsaether, görvélykóros, időbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

Hófehér és egészséges fogak a

Laboratorium
LEO,
Dresden-Weidenbach

Chlorodont

Képviselet:
„CHEMOSANA”
Brassó, Uj-ucca 27.

Állandó használata által. 7974

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírműszöveget, egész gyűjteményeket a legnagyobb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

HA olcsón és elegánsan akar berendezkedni, vegyen antik butort. Salon Artistique-ben. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 110

Ingatlan.

ARAD, STR. COSBUC (Wesselényi-ucca) 61. számú magánház 3 szoba fürdőszobával eladó. Bővebbet ugyanott a déli órákban. 307

Uzletek.

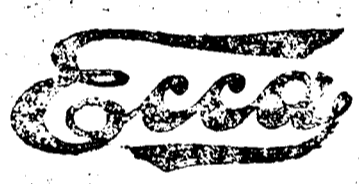
NAGYFORGALMU keresma, vasúthoz közel, kétszobás lakással 40.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.004

Különféle.

EGY hamuszürke agárkutya elveszett. Megtaláló illő jutalom ellenében adja le Arad, Vármegyeháza házfelügyelőségénél. 579

fordítási vállalat újból megnyílt.

Eivállal mindenemű fordításokat a legelőnyösebb árban. Iroda-helyiség Arad, Str. Eminescu 14a.

208

„PLANTOL”
növényzsír a felsorolt cégeknek kaphatók:

Wilhelm Darvas, Noulander & Kohn, Ludovic Sulik, J. Cozma, Juliu Fejér, „Atlantia”, Traugott Dürr,	Dávid Weise, Josef Robitzek, Gheorghe Stefu, Nio. Birkenheuer, Rudolf Sohenk, R. Blidhauer, Ludovic Färbar,	J. Korányi, őzv. Deutsch & őzv. Toraya, Josef Pollák, Arminlu Eles, Maxim Marcus, Gustav Dürr, Josi Pálffy.
--	---	---

294

Képviselet: **Joseph Dávid**, Arad, Str. Giorogariu 15. Vécsey-u. 7.

Butorokat részletre kedvező fizetési feltételek mellett **Garai Károly** butor raktárából. ARADON, Calea Banatului (Aertalos Sándor-u.) 5/12. 487 beszerezhető

„KARREBÄHN”

Francia-Hajózási Társaság. Direkt vonatok átszállás nélkül.

CONSTANTA direkt NEWYORK. CONSTANTIA—JAFFA—MARSEILLE.
CONSTANTA—CANADA. CONSTANTIA—DEL-AMERICA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77

„SARNIA” Pasagiul Comedia, BUKAREST és „Reclama”, Cluj.

Rador No. 910.

Három ujszó:

HALKONSERVEK a LEGJOBBAK.
Gyártja: „KALLA” halkonservgyár Timisoara. Kaphatók minden fűszer és csemegekereskedésben. 311

Zsák,
zsineg,
ponyva.
308
Havas Dezső Timisoara

No. actului 156—1924.
ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Közhírré teszem, hogy 150.000 leje becsült bórárak, u. m.: 277 quadrat Filderman box, 502.50 quadrat Francia box, 369.75 quadrat Spanyol severt, 320 quadrat Piister Fogel box, 183.25 quadrat Blumenthal sevr, 100 kgr. crupon talp és 340 kg. zsíros lóbor, Aradon Strada Crisan 3. szám, földszint 2. ajtó alatti helyiségben, 1924. január 28-án délután 4 órakor, késedelmes adós Klein Sándor veszélyére és költségére megtartandó árverésen, készpénzfizetés mellett, egy tételben eladni fognak. Az árverés napján délután 2—4 óra között tekinthetők meg és árverési vevő köteles azokat az árverés után azonnal elszállítani. Banaipénzüll kezéimhez 15.000 lei teendő le. Részletes feltételek alólírott közlegző hivatalos helyiségben tekinthetők meg. 583

Arad, 1924. január 25.

Dr. Pascaiu m. p.
notar public.

Tüzifa! Doreng 800 lej, Bükkszász 900 lej Petrán fatelepén
öienként Cserhasz 1000 lej, Aprított fa 72 lej
öienként mázsánként Arad, a szerb templommal szemben.